

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Attīstības komiteja

2011/0288(COD)

2.4.2012

ATZINUMA PROJEKTS

Sniegusi Attīstības komiteja

Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejai

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību (COM(2011)0628 – C7-0341/2011 – 2011/0288(COD))

Atzinumu sagatavoja: *Birgit Schnieber-Jastram*

PA_Legam

PA\895744LV.doc

PE485.889v01-002/7PA\895744L

LV

ĪSS PAMATOJUMS

Raugoties no attīstības politikas viedokļa, varētu ieteikt tādu KLP, kas pilnībā atšķiras no Komisijas iesniegtajiem reformu priekšlikumiem. Tomēr līdzšinējo KLP reformu laikā ir tikušas atrisinātas vairākas labi zināmas neatbilstības, un pašreizējos Komisijas priekšlikumos šī tendence turpinās. Maksājumi lauku saimniecībām lielā mērā ir tikuši atdalīti, un ir ievērojami samazināta tirgus intervences mehānismu un eksporta kompensāciju nozīme.

Viens no būtiskākajiem jauninājumiem jaunākajā reformu priekšlikumā ir tiešo maksājumu obligātais „ekoloģiskais” komponents, kas, visā ES atbalstot vides pasākumus, nodrošina prioritāti klimata un vides politikas mērķiem. Tas neradīs konkurējošu stāvokli ar lauksaimniekiem jaunattīstības valstīs. Turklāt obligātie vides pasākumi sekmēs klimata pārmaiņu ierobežošanu, kuras spēcīgi ietekmē daudzas jaunattīstības valstis. Referente stingri atbalsta Komisijas priekšlikumā ietvertu „ekoloģisko” komponentu, lai gan detaļas varētu tikt uzlabotas.

Tomēr, neraugoties uz pozitīvajām tendencēm, joprojām ir reālas problēmas, kuras būtu jārisina no attīstības politikas viedokļa. Reformētajai KLP joprojām ir ārēja ietekme, kas Komisijas priekšlikumos nav pietiekami atspoguļota. Tādēļ rūpīgi jāpārbauda KLP noteikumi, ņemot vērā Līgumā noteikto pienākumu nodrošināt attīstības politikas saskaņotību (APS) (LESD 208. pants).

KLP nav vienādas ietekmes uz visām jaunattīstības valstīm, tomēr ir zināms, ka konkrētos gadījumos atsevišķi KLP pasākumi jaunattīstības valstīs var izraisīt importa apjoma palielināšanos, kas apdraud vietējo lauksaimnieku iztiku un ierobežo lauksaimniecības nozaru politiskās nostādnes, kuras jaunattīstības valstīs ir pieņemtas, lai uzlabotu šo valstu ilgtermiņa nodrošinātību ar pārtiku. Turklāt, ņemot vērā plašāku APS nozīmi, kas pārsniedz principu „neradīt kaitējumu”, daži otrā pīlāra elementi varētu palīdzēt sinerģiju veidošanā un uzlabot Eiropas un jaunattīstības valstu lauksaimnieku sadarbību.

Tādēļ referente ierosina izdarīt grozījumus, ievērojot turpmāk minētos aspektus.

- KLP būtu jāietver plašākā ES attīstības politikas saskaņotības sistēmā, un tās ārējo ietekmi vajadzētu cieši uzraudzīt, iesaistot šajā darbā partnervalstu valdības un ieinteresētās personas.
- Eksporta subsīdijas būtu pakāpeniski jālikvidē. Tikmēr eksporta kompensācijas nevajadzētu piešķirt, ja vietējos ražotājus jaunattīstības valstīs apdraud būtiska kaitējuma risks. Parasti tādi drošības tīkla pasākumi kā intervences iepirkumi var izraisīt ārpuskopienas ražotāju pielāgošanās izmaksu aizstāšanu.
- ES politika un atkarība no proteīnaugu importa rada negatīvu vides un sociālo ietekmi jaunattīstības valstīs, kas nodarbojas ar eksportu. Pākšaugu kultūru audzēšanas veicināšana Eiropā varētu arī mazināt klimata pārmaiņas un pozitīvi ietekmēt bioloģisko daudzveidību un augsnes auglību.

- Tiešos maksājumus nevajadzētu saistīt ar ražošanu, lai „panāktu līdzvērtīgu konkurenci starp ES un jaunattīstības valstu lauksaimniecības produktiem, tā veicinot godīgu tirdzniecību un ilgspējīgu izaugsmi”, kā to jau ierosināja Attīstības komiteja 2011. gadā.

Referente apzinās, ka ar šīm izmaiņām vien nepietiks, lai atrisinātu vispārējo pārtikas nodrošinātības problēmu un jaunattīstības valstu bažas attiecībā uz lauksaimniecības tirgu darbību. Pārējās politikas, jo īpaši ES tirdzniecības politika, tāpat kā enerģētikas vai pārtikas nekaitīguma politika, graujoši ietekmē jaunattīstības valstis, tomēr šīs problēmas nevar risināt šā reformu priekšlikuma kontekstā.

Vēl viens jautājums, kuru nevajadzētu risināt šo noteikumu kontekstā, ir priekšlikums par jaunattīstības valstīm paredzētu sūdzību mehānismu gadījumos, kad tiek apdraudēti LESD 208. pantā noteikti ES attīstības mērķi. Referente ierosina risināt šo problēmu plašākā attīstības kontekstā, piem., sagatavojot Eiropas Parlamenta ziņojumu par attīstības politikas saskaņotību 2012. gadā.

Attīstības politika un politiskais dialogs ir jāizmanto mērķtiecīgi, lai jaunattīstības valstis spētu gūt labumu no starptautiskās lauksaimniecības produktu tirdzniecības un piemērot modernus tirgus pārvaldības instrumentus, kā to dara Savienība. Pasākumi, kuriem ir pozitīva ietekme vienā jaunattīstības valstī, var radīt negatīvas sekas citā jaunattīstības valstī. Tādēļ referente ir mēģinājusi izmantot pieeju, kas pamatojas drīzāk uz principiem, nevis tirgu mikropārvaldību.

Būtiskākā problēma APS rodas tad, ja jaunattīstības valstu un Eiropas intereses atšķiras. Ilgtermiņā šīs intereses var saskaņot un var sekmēt visām pusēm izdevīgu risinājumu veidošanu. Tādējādi referentes priekšlikumā nav paredzēts ierobežot leģitīmos KLP mērķus, bet izdarīt selektīvus pielāgojumus, ja, raugoties no attīstības politikas viedokļa, tie ir uzskatāmi par nepieciešamiem.

GROZĪJUMI

Attīstības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteju ziņojumā iekļaut šādus grozījumus:

Grozījums Nr. 1

Regulas priekšlikums 1.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(1a) Reformai būtu jānodrošina, lai saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 208. pantu KLP tiktu ņemti vērā attīstības sadarbības mērķi, tostarp Apvienoto Nāciju

Organizācijas un citu starptautisku organizāciju apstiprinātie mērķi. Pasākumiem, kas īstenoti saskaņā ar šo regulu, nevajadzētu apdraudēt jaunattīstības valstu un jo īpaši vismazāk attīstīto valstu (VAV) pārtikas ražošanas jaudu un ilgtermiņa nodrošinātību ar pārtiku, un tiem būtu jāveicina Savienības saistību izpilde klimata pārmaiņu mazināšanas jomā.

Or. en

Pamatojums

Saskaņā ar LESD 208. pantu visās ES politikās, kuras var ietekmēt jaunattīstības valstis, ir jāņem vērā attīstības mērķi. ES attīstības sadarbības galvenie mērķi ir sekmēt jaunattīstības valstu lauksaimniecības attīstību un uzlabot vispārējo nodrošinājumu ar pārtiku. ES lauksaimniecības politikai ir ārēja ietekme, kas jo īpaši skar lauksaimniecības produktu tirdzniecību. Atbilstoši APS principam iespējamā ietekme uz vietējiem lauksaimniecības tirgiem un vietējiem ražotājiem jaunattīstības valstīs ir jāuzrauga un, kad vien iespējams, jānovērš.

Grozījums Nr. 2

Regulas priekšlikums 68.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(68a) Atbilstoši principam par attīstības politikas saskaņotību KLP īstenošana būtu regulāri jāuzrauga un jānovērtē saistībā ar tās ietekmi uz jaunattīstības valstu, jo īpaši VAV, pārtikas ražošanas jaudu un ilgtermiņa nodrošinātību ar pārtiku.

Or. en

Pamatojums

Apsvērumā jāatspoguļo ierosinātais jaunais pants par regulāriem ietekmes novērtējumiem.

Grozījums Nr. 3

Regulas priekšlikums 110.a pants (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

110.a pants

Ietekmes uz jaunattīstības valstīm novērtējums

1. Saskaņā ar LESD 208. pantu ir jāveic regulāri un neatkarīgi novērtējumi par KLP ietekmi uz pārtikas ražošanas jaudu un ilgtermiņa nodrošinātību ar pārtiku jaunattīstības valstīs, pievēršot īpašu uzmanību ietekmei uz vietējiem ražotājiem un sīkražotājiem.

Novērtējumam arī jāpamatojas uz pierādījumiem, kurus sniegušas to jaunattīstības valstu valdības, lauksaimnieku organizācijas, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un citas ieinteresētās personas, kuras ir ES tirdzniecības partneres.

2. Komisija ar īstenošanas aktu palīdzību nosaka ietekmes novērtējuma jomu un procedūru, ņemot vērā attiecīgas starptautiskas iniciatīvas, jo īpaši ANO īpašā referenta par tiesībām uz pārtiku un ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (PLO) Pārtikas nodrošinājuma komitejas iniciatīvas. Šos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 112. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Komisija iesniedz Padomei un Eiropas Parlamentam gada ziņojumu par novērtējuma rezultātiem, kā arī saņemtos pierādījumus un izklāstu par ES politisko risinājumu.

Or. en

Pamatojums

Dažādu KLP instrumentu ietekme uz lauksaimniecības attīstību jaunattīstības valstīs ir atkarīga no tādiem faktoriem kā pasaules tirgus cenas, tirdzniecības režīmi, ražošanas jauda un politikas izvēle partnervalstīs. Kā apstiprināts Komisijas KLP reformas priekšlikumu ietekmes novērtējumā, ietekme ir jānovērtē katrā gadījumā atsevišķi. Tādēļ ir vajadzīgs regulārs novērtējums, kurā tiktu iekļauti mehānismi pierādījumu saņemšanai no partnervalstīm un ņemti vērā starptautiski notikumi šajā jomā.